

OPERATIVNI PROGRAM

Učinkoviti ljudski potencijali

2014. - 2020.

ZAPOŠLJAVANJE

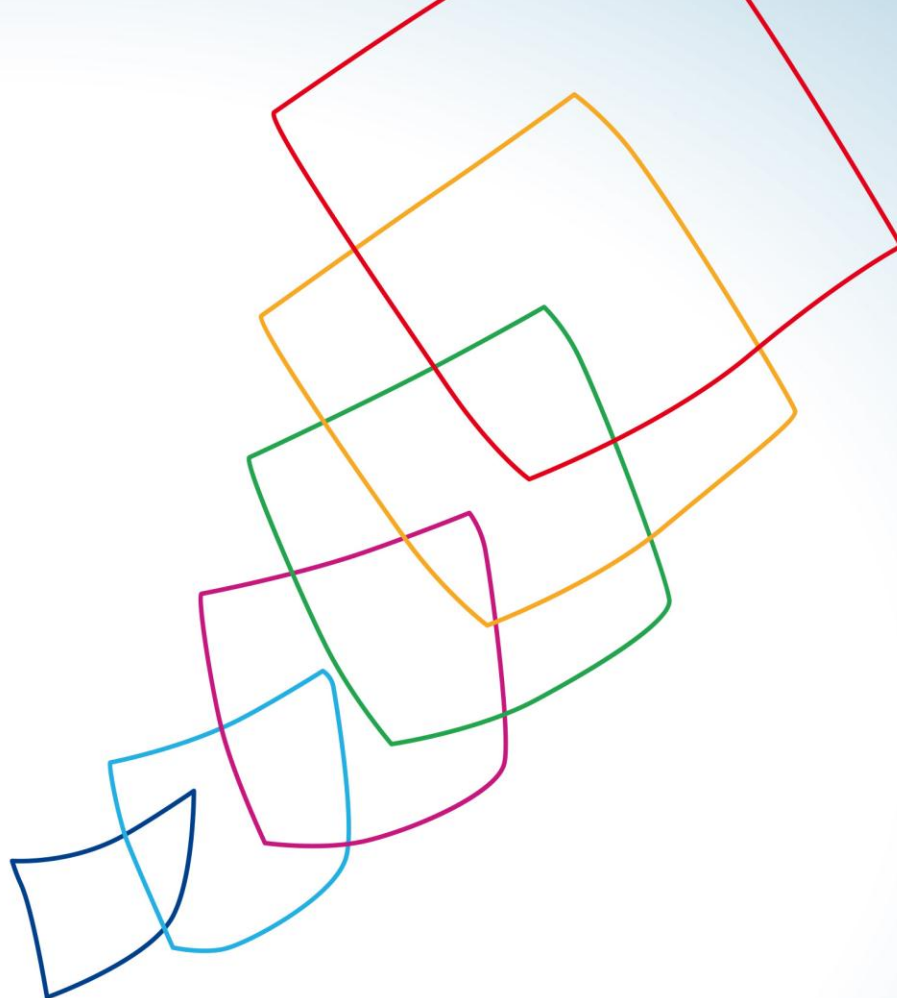
SOCIJALNO UKLJUČIVANJE

OBRAZOVANJE

DOBRO UPRAVLJANJE

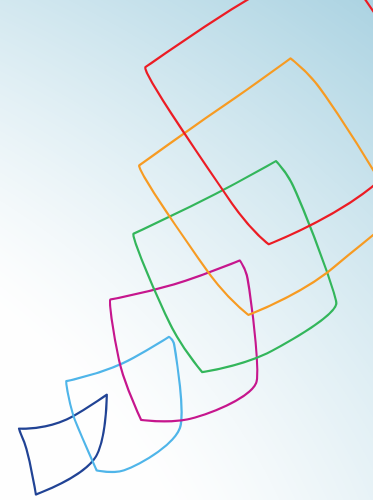

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Istraživanje digitalnih vještina polaznika programa obrazovanja odraslih u Hrvatskoj

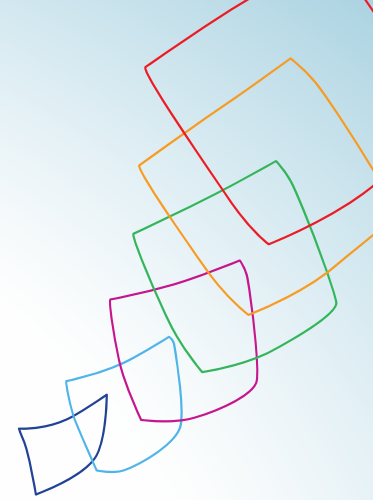
Autori:

Doc. dr. sc. Dario Pavić, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za sociologiju

Iva Černja, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za psihologiju

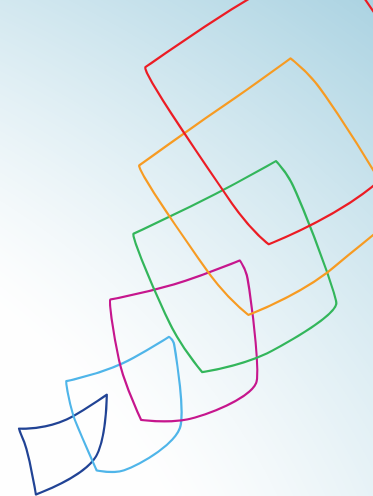
Istraživanje digitalnih vještina polaznika programa obrazovanja odraslih u Hrvatskoj - ukratko

- U sklopu projekta „Implementacija EU agende za obrazovanje odraslih 2017 – 2019”
- Ispitanici su polaznici programa osposobljavanja i usavršavanja odraslih
- Ukupno 92 ispitanika iz sedam ustanova obrazovanja odraslih u Hrvatskoj (Split, Knin, Karlovac, Zagreb, Čakovec, Koprivnica i Virovitica)
- Digitalne vještine iz programa Windows, Outlook, Word, PowerPoint, Excel, internetski preglednik (uključujući tražilicu Google i Google Karte)
- Pitanja o socio-demografskim varijablama, pristupi digitalnim tehnologijama, učestalosti korištenja tehnologija i samoprocjeni vještina uporabe tehnologija
- Cilj istraživanja je utvrditi razinu digitalnih vještina polaznika programa osposobljavanja i usavršavanja u Republici Hrvatskoj.

Digitalna pismenost, kompetencija i vještine

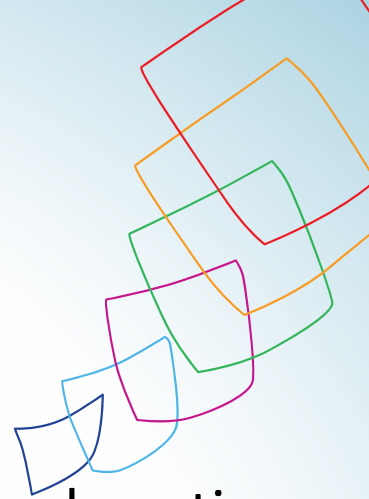
- UNESCO-ov *Digital Literacy Global Framework* (Digitalna pismenost) [...] sposobnost pristupa, upravljanja, razumijevanja, integriranja, komunikacije, vrednovanja i stvaranja informacija sigurno i na odgovarajući način, putem digitalnih tehnologija za zapošljavanje, zadovoljavajuća radna mjesta i poduzetništvo. Ona uključuje kompetencije koje se na razne načine nazivaju računalnom pismenošću, IKT pismenošću, informacijskom pismenošću i medijskom pismenošću.

Digitalna pismenost, kompetencija i vještine

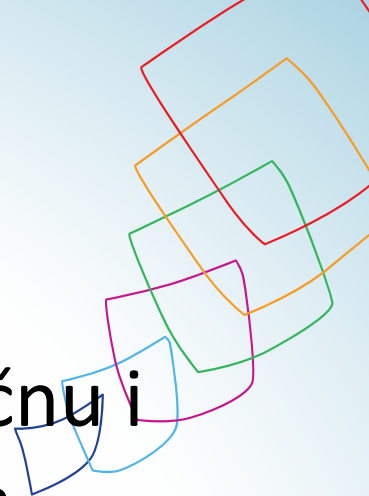
Digitalna kompetencija:

[...] skup znanja, vještina i stavova (stoga uključujući sposobnosti, strategije, vrijednosti i svjesnost) potrebnih pri korištenju IKT-a i digitalnih medija da bi se izvršili zadaci; riješili problemi; komuniciralo; upravljalo informacijama; surađivalo; stvarao i dijelio sadržaj; i izgrađivalo znanje djelotvorno, učinkovito, na odgovarajući način, kritički, kreativno, autonomno, fleksibilno, etično, reflektivno prema radu, dokolici, sudjelovanju, učenju, druženju, potrošnji i osnaživanju. (Ferrari, 2012).

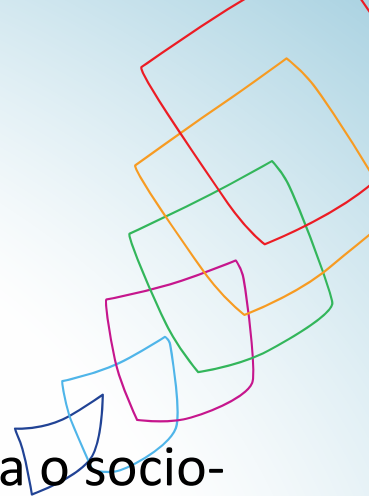
Digitalna pismenost, kompetencija i vještine

- Pojam „vještine“ podrazumijeva specifičnu i mjerljivu primjenu određenog znanja za postizanje cilja, pa tako u digitalnoj sferi vještine mogu biti npr. vještina korištenja miša, vještina pisanja poruke e-pošte, vještina pronalaženja informacije na internetskim stranicama, vještina korištenja internetskog bankarstva i sl. (Martin, 2008)

Upitnik i ispitanici

- Upitnik realiziran u sustavu Lime Survey (SRCE)
- Osamnaest zadataka od digitalnim tehnologijama + Pitanja o socio-demografskim varijablama, pristupi digitalnim tehnologijama, učestalosti korištenja tehnologija i samoprocjeni vještina uporabe tehnologija
- Dvije razine težine zadataka – ekvivalenta kategorijama „Ispod razine 1“ i „Razina 1“ PSTRE kompetencija istraživanja PIAAC – zadaci od 1 do 4 boda
- Dostupna testna mapa na radnoj površini računala – testne datoteke
- 92 polaznika, programi osposobljavanja (njegovateljice, CNC operateri, obučari) i usavršavanja (njemački i engleski jezik, specijalist EU fondova, knjigovođe i ECDL operateri)

Primjeri zadataka:

- Koliko u mapi Test ima PDF datoteka? (mapa dostupna na radnoj površini)
- Unesite u obrazac za odgovor sljedeću adresu e-pošte:
marko.markovic@gmail.com
- Koliko ukupno riječi sadrži dokument na slici? Upišite broj. (dostupna snimka zaslona)
- Koja je od navedenih adresa označenih brojevima od 1 do 4 službena internetska adresa Zagrebačkog Velesajma? (dostupna snimka zaslona s označenim adresama)
- U Excel datoteci TestExcel, u drugom listu (List2) nalazi se niz brojeva. Upišite zbroj (sumu) tih brojeva kao odgovor.
- Na internetskoj stranici Vlade RH pronađite adresu e-pošte za upite građana i prepisite je u obrazac.
- Koristeći internetsku stranicu Google Maps, pronađite udaljenost automobilom od Ploča do Dubrovnika i upišite je u obrazac (kao broj).

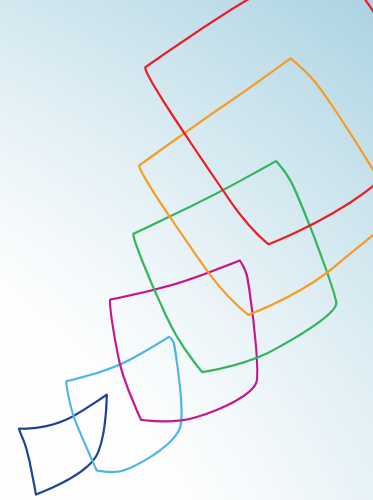
Rezultati – karakteristike ispitanika

- Tablica 1. Raspodjela polaznika s obzirom na spol.

	f	%
Ženski	66	73,3
Muški	24	26,7
Ukupno	90	100,0

- Tablica 2. Dobne karakteristike polaznika

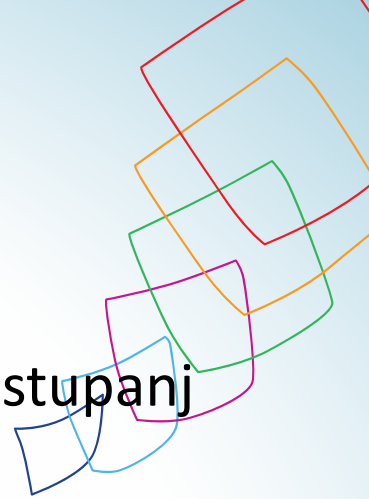
	N	Min	Max	M	SD	SE	C	Q1	Q3
Dob	90	16	57	36,82	11,70	1,233	26,00	26,00	47,00

Rezultati – karakteristike ispitanika

- Tablica 3. Raspodjela polaznika s obzirom na završen stupanj obrazovanja.

	f	%
Završena osnovna škola	16	17,6
Završena trogodišnja srednja škola	31	34,1
Završena četverogodišnja strukovna škola	19	20,9
Završena gimnazija	6	6,6
Završena viša škola	2	2,2
Završena visoka škola (fakultet ili akademija)	12	13,2
Magisterij	5	5,5
Ukupno	92	100,0

Rezultati – karakteristike ispitanika

- Tablica 4. Raspodjela polaznika s obzirom na pohađanje bilo kakvog oblika obrazovanja (radionice, tečajevi, seminari itd.) osim trenutnog programa osposobljavanja u posljednjih 12 mjeseci.

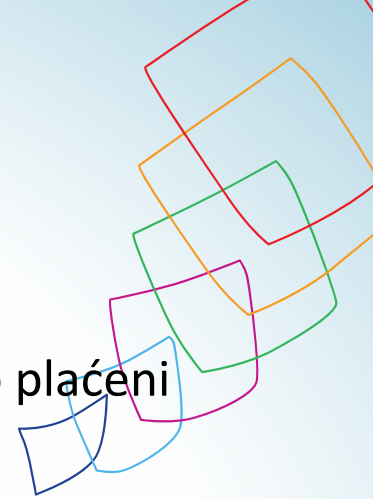
	f	%
Da	20	22,7
Ne	68	77,3
Ukupno	88	100,0

Rezultati – karakteristike ispitanika

- Tablica 5. Raspodjela polaznika s obzirom na to rade li trenutno plaćeni posao.

	f	%
Da	26	28,9
Ne	64	71,1
Ukupno	90	100,0

Rezultati – karakteristike ispitanika

Tablica 6. Raspodjela polaznika s obzirom na to je li neki od poslova koji su dosad radili uključivao rad na računalu.

	f	%
Da	43	48,9
Ne	45	51,1
Ukupno	88	100,0

Rezultati – karakteristike ispitanika

Tablica 7. Raspodjela polaznika s obzirom na posjedovanje uređaja u kućanstvu

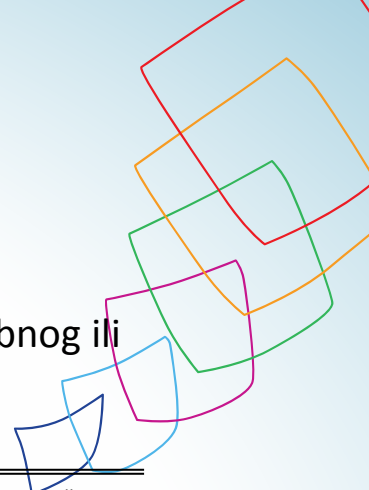
Vrsta digitalnog uređaja	Da
	%
Osobno računalo (desktop)	59,8%
Prijenosno računalo (laptop)	62,0%
Tablet	39,1%
Pametni telefon	72,8%
Pametni televizor (smart tv)	35,9%

Rezultati – karakteristike ispitanika

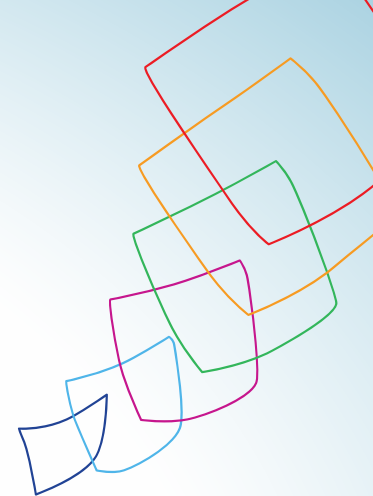
Tablica 8. Raspodjela polaznika i deskriptivne karakteristike učestalost korištenja osobnog ili prijenosnog računala

Varijabla	Ukupno			vrlo rijetko	rijetko	povremeno	često	vrlo često
	N	M	SD	%	%	%	%	%
Komunikacija s prijateljima	88	3,51	1,406	13,6 %	11,4 %	18,2 %	23,9 %	33,0 %
Traženje posla	90	3,56	1,439	16,7 %	5,6 %	17,8 %	25,6 %	34,4 %
Istraživanje i učenje	84	3,52	1,294	9,5 %	13,1 %	21,4 %	27,4 %	28,6 %
Pregledavanje informativnih portala	86	3,35	1,379	15,1 %	11,6 %	22,1 %	25,6 %	25,6 %
Kupovina	80	2,51	1,387	33,8 %	18,8 %	21,3 %	15,0 %	11,3 %
Gledanje online sadržaja (filmovi, serije, erotski sadržaj...)]	88	2,76	1,554	29,5 %	20,5 %	19,3 %	5,7 %	25,0 %
Pregledavanje i slanje e-mail poruka	88	3,40	1,419	14,8 %	13,6 %	18,2 %	23,9 %	29,5 %
Vođenje osobne web stranice ili bloga	80	1,50	1,180	81,3 %	5,0 %	3,8 %	2,5 %	7,5 %
Kockanje	79	1,25	,854	89,9 %	2,5 %	3,8 %	0,0 %	3,8 %
Ostalo	54	1,98	1,380	57,4 %	13,0 %	14,8 %	3,7 %	11,1 %
Koliko često koristite osobno računalo (PC) ili prijenosno računalo (laptop)?	89	3,40	1,329	13,5 %	9,0%	27,0 %	24,7 %	25,8 %

Rezultati – karakteristike ispitanika

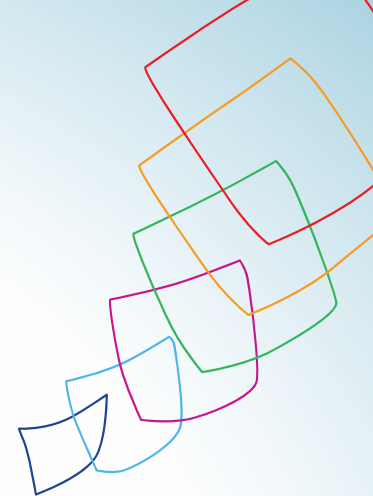
- 83,5 % ispitanika posjeduje adresu e-pošte
- 38 % ispitanika koristi internetsko bankarstvo
- 82,6 % ispitanika koristi neku od društvenih mreža (Facebook, Twitter i slično)
- Tablica 9. Raspodjela polaznika i deskriptivne karakteristike samoprocjene kompetencije u radu na računalu i računalnim programima

Varijabla	Total			nedovoljno	dovoljno	dobro	vrlo dobro	izvrsno
	N	M	SD					
Windows	83	3,11	1,371	20,5 %	7,2 %	32,5 %	20,5 %	19,3 %
Word	81	3,09	1,476	23,5 %	9,9 %	24,7 %	18,5 %	23,5 %
Excel	79	2,54	1,439	34,2 %	17,7 %	22,8 %	10,1 %	15,2 %
Power Point	81	2,75	1,561	33,3 %	13,6 %	19,8 %	11,1 %	22,2 %
Internetski preglednik (Chrome, Mozilla Firefox itd.)	79	3,71	1,486	16,5 %	6,3 %	10,1 %	24,1 %	43,0 %
Internetsko bankarstvo	81	2,57	1,635	43,2 %	11,1 %	13,6 %	9,9 %	22,2 %
Kupovina na internetu	82	2,88	1,519	26,8 %	18,3 %	17,1 %	15,9 %	22,0 %
Kako biste ocijenili Vaše općenito znanje rada na računalu?	91	2,99	1,188	13,2 %	19,8 %	33,0 %	23,1 %	11,0 %

Rezultati

- Tablica 10. Ukupan rezultat na Testu digitalnih kompetencija

Varijabla	N	Min	Max	M	SD	SE	C	Q1	Q3
Rezultat na Testu digitalnih kompetencija	92	0	40	20,55	13,62	1,421	7	7	33

Rezultati

- Tablica 11. Rezultati na pitanjima na Testu digitalnih kompetencija

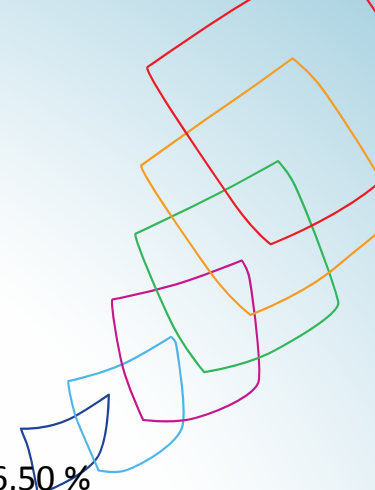
Pitanje u testu	Bodovi u testu	Netočno	Točno
		%	%
Win - veličina dokumenta	2	45,70 %	54,30 %
Win – vrsta datoteka	2	63,00 %	37,00 %
Win – upis e-mail adrese	2	27,20 %	72,80 %
Win – Outlook (odgovor na e-mail)	1	22,80 %	77,20 %
Word – veličina slova	1	37,00 %	63,00 %
Word – ukupan broj riječi	1	42,40 %	57,60 %
PowerP – broj slajdova	1	50,00 %	50,00 %
Internet – int. adresa Vlada RH	2	72,80 %	27,20 %
Internet – prepoznavanje stranice ZV	1	25,00 %	75,00 %

Rezultati

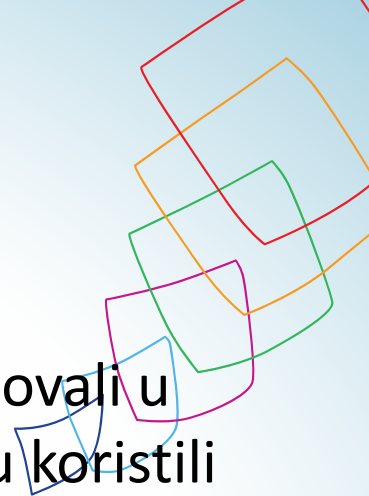
- Tablica 11. Rezultati na pitanjima na Testu digitalnih kompetencija (nastavak)

Win – datum izmjene dokumenta	2	43,50 %	56,50 %
Win - kalkulator	3	46,70 %	53,30 %
Word – copy-paste	3	34,80 %	65,20 %
Excel – lociranje List1	3	48,90 %	51,10 %
Internet – traženje post. adrese SuZg	3	51,10 %	48,90 %
Excel – automatski zbroj	4	64,10 %	35,90 %
Internet – traženje e-mail adrese	4	52,20 %	47,80 %
Internet – mape (udaljenost)	3	48,90 %	51,10 %
Win/Int – postavljanje datoteke	2	46,90 %	53,10 %

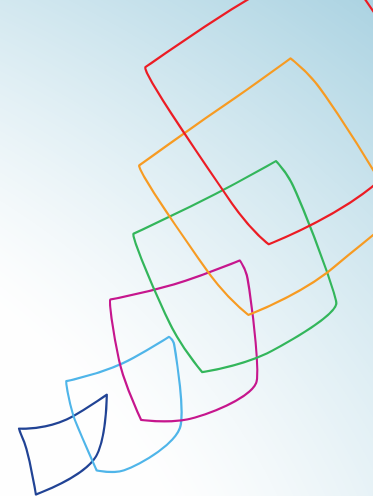
Rezultati

- Ispitanici više razine obrazovanja, oni koji su se obrazovali u posljednjih 12 mjeseci i oni koji na poslu koriste (ili su koristili računalo) – viši rezultat na testu
- Oni koji češće koriste računalo i procjenjuju svoje vještine višima – viši rezultat na testu
- Oprez! – u regresijskom modelu (kontrolirano za ostale varijable) – jedini značajni prediktor rezultata na testu digitalnih vještina je samoprocjena digitalnih vještina – oni koji procjenjuju svoje vještine višima, imaju i viši rezultat – oko 33 % objašnjene varijance.

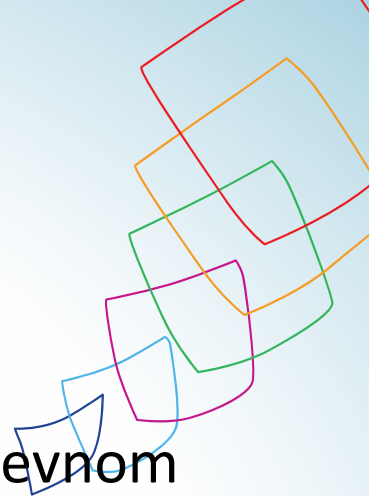
Zaključak

- Razina digitalnih vještina polaznika osposobljavanja i usavršavanja je relativno niska
- Razina digitalnih vještina ovisi o težini zadatka i upoznatosti s tehnologijom
- Socio-demografske varijable nisu značajne pri objašnjenju razine digitalnih vještina – najznačajnija procjena vlastite vještine: značajnost motivacije i samoefikasnosti
- Ispitanici su selekcionirana skupina – odlučili su se na osposobljavanje i usavršavanje, motivirani su.

Upute

- Pri izradi programa digitalne pismenosti uključiti sve komponente: znanje, rješavanje problema u svakodnevnom okruženju, etičke teme uporabe tehnologije, sigurnosnu komponentu i dr.
- Uzeti u obzir životno iskustvo uporabe tehnologije kod polaznika
- Pokazati korisnicima korisnost tehnologije u svakodnevnom životu i radu
- Motivirati polaznike tako da shvate da mogu uspješno rješavati probleme pomoću tehnologije i odagnati strah od tehnologije – pojačati samoefikasnost uporabe tehnologije.

Coda

- Hvala na pažnji!
- Doc. dr. sc. Dario Pavić, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu: dpavic@hrstud.hr
- Iva Černja, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu: icernja@hrstud.hr

